

INVENTARISATIE

VISIE EN BELEID

KROMME LEEKGEBIED

12 maart 2019

INVENTARISATIE VISIE EN BELEID KROMME LEEK		
Concept	19 maart 2019	
Decos	DOC-19-139574	

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Inhoud en aanpak van deze notitie	2
3.	Het Kromme Leek-gebied.....	2
4.	Inventarisatie bestaand beleid	3
4.1	Bestaand beleid voor de Kromme Leek.....	3
4.2	Bestaand beleid: landschap, water(recreatie), wonen	6
4.3	Financieel kader beleid Kromme Leek	12
5.	Conclusies en aanbevelingen	13
6.	Doorkijk ontwikkelingskansen.....	13

Bijlage 1: achtergronden / niet meer geldend beleid Kromme Leek

1. Inleiding

In de raadsvergadering van 6 april 2017 is een Motie vreemd aan de orde van de Dag aangenomen. De aanleiding hiervoor was het ingediende plan om een bestaande fruitboomgaard aan de Zwaagdijk 212 in te mogen richten tot een openbaar toegankelijk landgoed zoals in de Natuurschoonwet. In samenhang met de behandeling van deze aanvraag heeft de raad in de Motie aangegeven dat 'het Kromme Leek gebied een bijzonder karakter heeft, maar dat de kansen nog niet worden benut. Het Recreatieschap is wel voornemens geweest om met dit gebied iets te doen, maar dit is om verschillende redenen stil komen te liggen'. Een nieuwe impuls is nodig / wenselijk volgens de Motie. 'Het landschap kan met behoud van de waarden van de Kromme Leek, meer ten bate van natuurbeleving en recreatie en/of educatie kan worden gebracht'.

In deze motie heeft de raad het college daarom opgedragen een toekomstvisie voor mogelijke recreatieve ontwikkelingen binnen het Kromme Leekgebied op te stellen.

Ligging deelgebied 'Kromme Leek en Grote en Kleine Vliet' in Medemblik

2. Inhoud en aanpak van deze notitie

Deze notitie is opgesteld ter voorbereiding op de Informatienota aan de Raad. Met deze notitie wordt invulling gegeven aan de opgedragen motie om een toekomstvisie voor mogelijke recreatieve ontwikkelingen in het Kromme Leek gebied op te stellen. Deze motie is als volgt uitgevoerd:

Allereerst is een verkenning uitgevoerd naar de huidige beleidskaders die op dit moment al voor het Kromme Leekgebied gelden (hoofdstuk 4). Ook is met een aantal betrokken stakeholders gesproken om de verkenning compleet te maken en om te inventariseren welke projecten of activiteiten nu of in de nabije toekomst in het gebied worden opgepakt. Vervolgens is gekeken naar de vraag wat de meerwaarde van een nieuwe Toekomstvisie is of dat wellicht een andere insteek meer kansen biedt (hoofdstuk 5). Tot slot zijn in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen opgenomen.

3. Het Kromme Leek-gebied

De Kromme Leek is de enige voormalige veenrivier die nog herkenbaar in het landschap is: vanaf de Baarsdorpermeerpolder tot aan Wervershoof. De Kromme Leek is ongeveer 2.500 jaar geleden ontstaan en is ongeveer 13 km lang. Toen rond het jaar 900 zich de eerste bewoners in het gebied van Wognum vestigden bestond hier een veenlandschap met hogere en lagere delen waar kleine veenstroompjes het water in de Leek loosden. Door sloten te graven, werd het veen ontwaterd. Dit leidde tot bodemdaling en een steeds breder wordende rivier de Leek. Dit gaf wateroverlast. Daarom werd rond 1300 de Zwaagdijk aangelegd. Ook andere dijken (Bogeldijk, Kleine en Grote Zomerdijk en Risdam) werden aangelegd om de wateroverlast te beteugelen.

4. Inventarisatie bestaand beleid

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van geldende visies en beleidsdocumenten. Per document is geïnterviewd of er specifieke beleidsuitspraken over het Kromme Leekgebied worden gedaan. Ook is aangegeven welke algemene uitspraken over toerisme, recreatie, natuur en/of landschap relevant voor het Kromme Leekgebied en/of Westfriesland zijn.

4.1 Bestaand beleid voor de Kromme Leek

In de volgende beleidsdocumenten zijn door de Provincie, de Regio, het Recreatieschap en de gemeente voor (het gebied rondom) de Kromme Leek geen **specifieke beleidsuitgangspunten** benoemd:

- Omgevingsvisie NH2050 (Provincie Noord Holland, vastgesteld 19 november 2018)
- Visie op waterrecreatie 2030 (Provincie Noord Holland, 2016)
- Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2016-2019 (Provincie Noord Holland)
- Natuur- en recreatieplan West Friesland 2016 (Recreatieschap West Friesland)
- Pact van Westfriesland 2013
- Agenda Toerisme Westfriesland 2016-2019
- Regionale woonvisie Westfriesland 2017
- Regionaal actieprogramma Westfriesland 2017
- Coalitieakkoord 2018-2022, gemeente Medemblik

Wel zijn in de volgende documenten beleidsuitspraken over het Kromme Leek gebied gedaan:

- Waterplan Enkhuizen – Medemblik (2016) (HHNK)
- Regionale Structuurschets West Friesland (2017)
- Gemeentelijke Structuurvisie (2012) (gemeente Medemblik)
- Bestemmingsplan Buitengebied / Bestemmingsplan Dorpskernen IV, gemeente Medemblik

Volgens deze documenten zijn de belangrijkste beleidsuitspraken voor het Kromme Leek gebied als volgt:

In het Waterplan Enkhuizen - Medemblik is de Kromme Leek aangeduid als 'landschapslint (behoud)'. Het is één van de natuurverbindingen tussen de diverse gebieden van het Natuurnetwerk van Immerhorn, Streekbos, De Weelen, Kooigebied, Groote Vliet en de waterberging Twisk. De Kromme Leek is de doorverbinding vanuit het zuidwesten.

In het uitvoeringsprogramma van het Waterplan (bijlage 8) is voor de Kromme Leek een concreet project geformuleerd. Het voornemen is om onderzoek uit te voeren naar het opwaarderen van de Kromme Leek door middel van een integrale herinrichting. Daarbij wordt gezocht naar 'functiecombinaties van waterafvoer, natuur (historie), recreatie en landschap. Als trekker van dit project is de gemeente Medemblik aangewezen. Betrokken partijen zijn HHNK, Recreatieschap en TBO (*samenwerkende Terreinbeheerders (natuur en recreatiebeheerders. (Kosten € 15.000, HHNK en Medemblik)*). Dit project is tot op heden overigens niet actief / uitgevoerd.

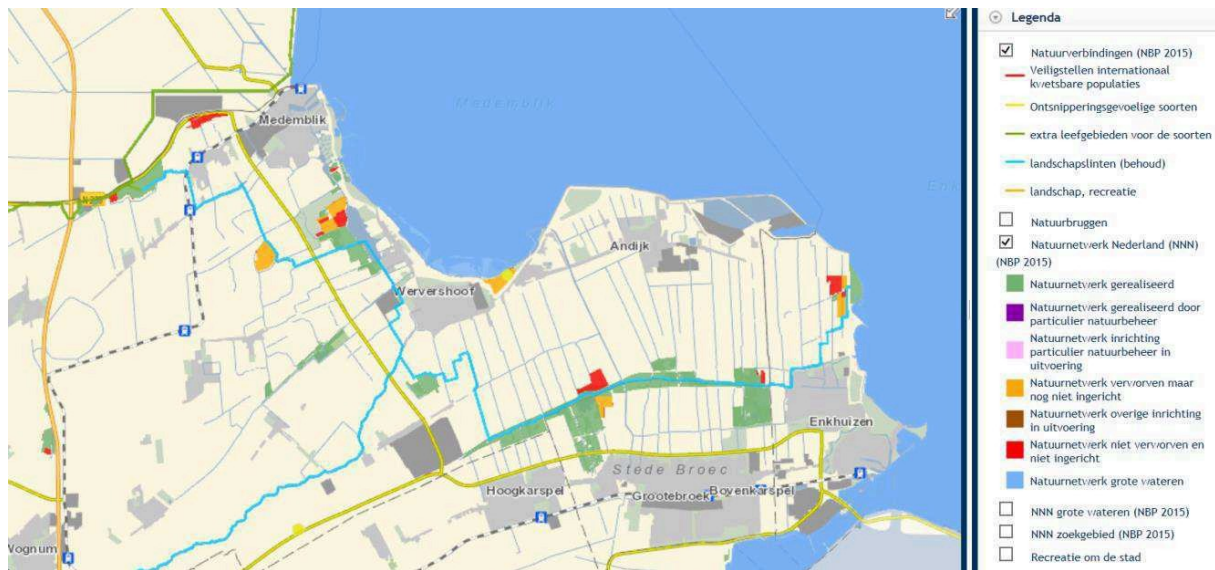

Fig. 4: Groenprojecten (Bron: Provincie Noord Holland)

Volgens de Regionale Structuurschets West Friesland 2017 is het een lang gekoesterde wens om een doorgaand wandelpad langs de Kromme Leek te realiseren, een van de meest aantrekkelijke waterlopen van Westfriesland. Een pad dat Wervershoof, Zwaagdijk, Hoorn en Wognum verbindt. Dit aaneengesloten netwerk van kleine waterwegen leent zich ook uitstekend voor de hengelsport, voor het roeien, kanovaren.

Authenticiteit is hierbij een belangrijk en aantrekkelijk kenmerk: kleinschalige horeca en overnachtingsplaatsen, het beleven van cultuurhistorie in de oude kleine steden of het bezoeken van culturele high-lights. Als trekker is de gemeente Medemblik genoemd, met daarbij de andere betrokken gemeenten, het HHNK en het Recreatieschap. In de Structuurschets is de realisatie van een 'doorlopende route Kromme Leek' echter bestempeld als een project met een hoge investering en een relatief laag effect (zie figuur).

In de gemeentelijke Structuurvisie Medemblik zijn de beleidsuitgangspunten voor het Kromme Leek-gebied benoemd:

- Hoofdkeuze: in het cultuurlandschap behouden de agrarische bedrijven hun traditionele plaats, waarin ruimte wordt gemaakt voor vernieuwing zoals landschapsbeheer (Kromme Leek, Grote en Kleine Vliet), technologische ontwikkelingen (Grootslag) en de ontwikkeling van nevenactiviteiten (westelijke deel landelijk gebied).
- De Kromme leek is de overgangszone van natuur, water en recreatie
- De Kromme leek is een vaarroute
- De zone rond de Kromme Leek en de Grote en Kleine Vliet is door de rust en ruimte en de ecologische potenties bijzonder. Op basis van ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische identiteit vindt in de Kromme Leek waterberging plaats en kunnen de komende jaren recreatie en toerisme worden geoptimaliseerd door bijvoorbeeld het aanleggen van kanoroutes.

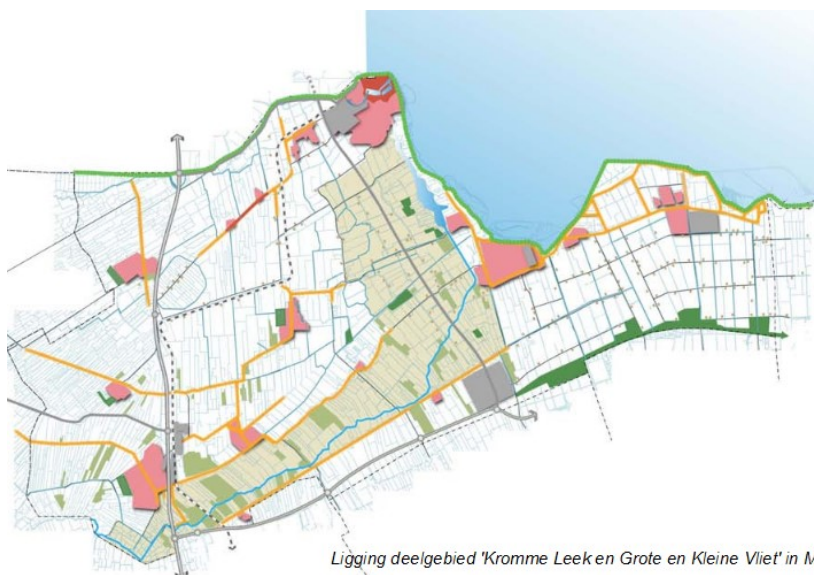
Voor het onderdeel natuur en water zijn diverse opgaven van toepassing op de Kromme Leek:

- Ontwikkelen duurzaam watersysteem langs Kromme Leek;
- Aanvullen schakels in groenblauw-recreatief netwerk (verbinden ecologische hoofdstructuur Kromme Leek met Natte Cel);
- Ecologische verbinding tussen Groote Vliet, Kromme Leek en De Weelen;
- Agrarisch natuurbeheer in de omgeving van ecologische hoofdstructuren;
- Inbreng gebiedsateliers deltaprogramma IJsselmeer en rekening houden met de invloed van mogelijke maatregelen voor peilstijging van het IJsselmeer op bestaande natuur- en recreatieve waarden.

Bijlage 3 bij de Structuurvisie Medemblik:

De landschappelijke dynamiek in het Kromme Leek gebied is laag. Rust en ruimte bepalen de menselijke dynamiek in dit gebied. Er is natuurlijke dynamiek in het ecosysteem en het water. Uitgangspunt is het behoud en versterken van deze kwaliteiten, met een omschreven laadvermogen:

- Het gebied is van gemeenschappelijk belang voor de agrariërs, bewoners, recreanten, flora en fauna. Kansen voor het gebied liggen in het benutten van de combinatie van cultureel erfgoed, de mogelijkheid om de primaire agrarische doelen met natuur en recreatie te verbreden, hieraan gekoppeld de ontwikkeling van een duurzaam watersysteem en het realiseren van een recreatieve uitloop voor de stedenband Hoorn-Enkhuizen en de kustontwikkeling langs het IJsselmeer.
- Het stroomgebied van de Kromme Leek en de Grote en Kleine Vliet is een schakel tussen het ecologisch waardevolle gebied van de Leekerlanden aan de oostzijde en het IJsselmeer. Nachtelijke stilte en duisternis zijn kernwaarden. Verdere verdichting van het gebied moet worden voorkomen.
- Het waterlint en omgeving zijn geschikt voor recreatief medegebruik, er zijn nog veel landschappelijke elementen en historische patronen herkenbaar. De toegankelijkheid voor vaartuigen kan rond dammen en duikers verbeterd worden.
- Uitgangspunt is het open houden van het gebied; een woonlandschap in het Kromme Leekgebied is niet gewenst. Beplanting langs N-Z wegen transparant houden zodat er geen visuele scheidingen zijn.

Ligging deelgebied 'Kromme Leek en Grote en Kleine Vliet' in Medemblik

De uitgangspunten van de structuurvisie zijn in de bestemmingsplannen Buitengebied en Bestemmingsplan Dorpskernen IV juridisch vastgelegd. Het Kromme Leekgebied ligt in deze twee bestemmingsplannen. De Kromme Leek maakt deel uit van de ecologische verbindingszone (NatuurNetwerk Nederland). In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid voor de Kromme Leek opgenomen, waardoor het mogelijk is om, naast natuur ook water mogelijk te maken. Langs de Kromme Leek zullen vanuit de waterhuishouding de volgende ontwikkelingen zich voordoen:

- er wordt extra (droge) waterberging voorzien;
- beperkte verbreding van de Kromme Leek en aanleg van een natuurzone langs het water;
- bovenstrooms infiltratie en middenstrooms en benedenstrooms extra open water.

De Kromme Leek heeft de bestemming 'Water' en aan weerszijden Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. Voor het totale gebied is de bestemming overwegend 'Agrarisch'.

Binnen de agrarische bestemming zijn extensieve vormen van dagrecreatief medegebruik opgenomen: een extensief dagrecreatief medegebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan, zoals wandelen, fietsen, paardrijden, kanoën, een vissteiger, een picknickplaats of een naar de aard daarmee gelijk te stellen medegebruik.

In de beide bestemmingsplannen is – conform artikel 13a van de Provinciale Ruimtelijke Verordening geen juridisch planologische ruimte voor de realisering van een landgoed opgenomen. In overeenstemming met de Landschapsvisie is het hoofdgebruik hier agrarisch.

4.2 Bestaand beleid: landschap, water(recreatie), wonen

Onderstaand beleid is algemeen geldend beleid op provinciaal, regionaal en/of gemeentelijk niveau. Het betreffen uitspraken die niet specifiek op het Kromme Leekgebied van toepassing zijn, maar algemeen geldend zijn. Deze uitspraken zijn ook relevant voor het Kromme Leekgebied

4.2.1 Algemeen

In de Provinciale omgevingsvisie 2050 wordt in het algemeen aangegeven dat 'toerisme, watersport en veel landschap kenmerkend voor Westfriesland zijn. Bij nieuwe ontwikkelingen in Westfriesland zijn de landschappelijke en stedelijke diversiteit en het watersysteem leidende kwaliteiten en uitgangspunten. De bebouwingsopgave voor wonen en werken moet zoveel mogelijk binnen de bestaande kernen plaatsvinden, waarmee de landschappen binnen de metropool worden gespaard.

Volgens de Regionale structuurschets Westfriesland wordt de regio Westfriesland aantrekkelijker als er goede netwerken aanwezig tussen steden, kernen en landschap (fietsen, wandelen en varen). De natuur en het landschap zijn voorwaardenscheppend voor recreatie en toerisme. De recreatiegebieden dienen op orde te zijn. Westfriesland kent veel binnenwater: een belangrijke onderscheidende kwaliteit voor de regio. De sportvisserij/hengelsport en de sloepenvaart zijn sterk ontwikkeld in de regio en profiteren van het binnenwater.

De netwerken zijn gericht op de uitloop vanuit de kernen, verbindingen tussen de kernen en verbinding tussen Kustland en het aantrekkelijke Westfriese landschap. De regio bouwt gestaag aan de uitbouw van dit netwerk. Infrastructurele barrières worden opgelost. Een belangrijke ambitie is de realisatie van een doorgaande regionale vaarverbinding die alle netwerken en subsystemen van het binnenwater verbindt. Deze is grotendeels aanwezig, een aantal ontbrekende schakels dienen te worden ontwikkeld.

Fragment Structuurschets kaart doorlopende route Kromme Leek

4.2.2 Landschap

In de Omgevingsvisie NH2050 wordt in het algemeen aangegeven dat het landschap onder druk staat door de ruimtevraag van stedelijke functies, energietransitie, schaalvergroting in de landbouw, toenemende recreatie en toerisme, en klimaatadaptatie. Aan de functie van het groenblauwe gebied als primair natuur- en agrarisch gebied worden op plekken nieuwe functies toegevoegd. Deze functieverbreding biedt kansen voor het combineren van functies, zoals in het veenweidegebied of recreatie met natuur. Het benutten van deze kansen is ook noodzakelijk. Dit kan ook tot nieuwe economische dragers voor een gebied leiden. Niet overal is elke functie mogelijk. We willen een balans tussen rust en drukte. Ontwikkelingen zijn dus mogelijk, mits onder strikte voorwaarden. Het metropolitane landschap zal steeds vaker verschillende opgaven moeten stapelen en diverse belangen moeten verenigen.

Kritische succesfactoren voor het landschap (o.a.):

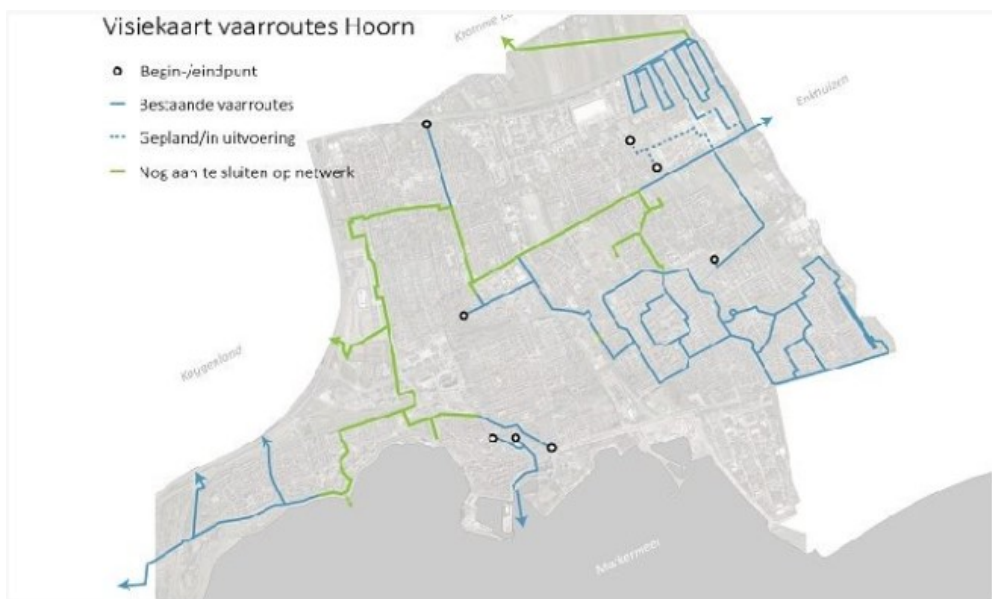
- Het metropolitane landschap wordt adequaat beschermd;
- Het landschap is goed bereikbaar, zeker met de fiets, te voet of met het openbaar vervoer;
- Waar mogelijk is het landschap openbaar toegankelijk;
- Waar mogelijk combineren we functies. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering en samenwerking, rekening houdend met de kernkwaliteiten van het gebied.

Overigens is in 1999 een Landschapsplan en in 2009 een Landschapsvisie voor het Kromme Leekgebied vastgesteld, maar deze zijn inmiddels verouderd en niet meer vigerend (zie bijlage 1)

4.2.3 Water en recreatie

In de Visie op waterrecreatie 2030 (provincie, 2016) is ten doel gesteld om een duurzaam vaarnetwerk (sloepen) voor kleine recreatievaart uit te rollen en te promoten. Waar mogelijk kunnen historische vaarverbindingen worden hersteld. Een goede samenwerking tussen verschillende overheden, ondernemers en gebruikers is hierbij van belang. In het uitvoeringsprogramma 2016-2019 wordt de Kromme Leek niet benoemd. Wel wordt onder punt 46 benoemd dat de mogelijkheden voor een oost-west vaarverbinding van Alkmaar naar West Friesland worden verkend.

Het college van B&W van de gemeente Hoorn heeft een Visiekaart Vaarroutes vastgesteld voor vaarroutes in Hoorn. Hoorn heeft in de toekomst één groot vaarnetwerk, zodat de binnenstad met een kleine boot of kano te bereiken is en het water ook aansluit op het regionale netwerk. Het recreatieschap Westfriesland heeft plannen waardoor het in de toekomst mogelijk is om via Koggenland en De Kromme Leek per schuit of sloep naar Hoorn te varen. Ook de provincie ziet het belang van vaarwater voor de regio en heeft een visie op waterrecreatie vastgesteld. De provincie wil bijvoorbeeld de mogelijkheid onderzoeken om de regio Alkmaar en Westfriesland met elkaar te verbinden voor de kleine pleziervaart.

In het Waterplan Enkhuizen – Medemblik (2016) is de algemene ambitie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een vrij en toegankelijk stelsel van waterwegen dat door verschillende waterrecreanten (varen, vissen, zwemmen) gebruikt kan worden zonder overlast te veroorzaken voor andere medegebruikers en aanwonenden van het water. Beheer en onderhoud aan de recreatieve vaarroutes worden eenduidig geregeld, gericht op een logische taakverdeling en laagst maatschappelijke kosten.

In het Natuur- en recreatieplan West Friesland (2016) beoogt het Recreatieschap om Westfriesland in de komende tien tot vijftien jaar recreatief aantrekkelijker te maken voor zowel de bewoners als de bezoekers van buiten de regio.

Het natuur- en recreatieplan vervangt het Landschapsplan West Friesland 1999 en de bijbehorende deelplannen en vormt een bouwsteen voor de regionale Structuurschets West Friesland. Ook is een verbinding gelegd met het Pact van Westfriesland.

Het Natuur- en Recreatieplan geeft invulling aan de regionale ambitie van Westfriesland op het vlak van natuur, landschap en recreatie voor de komende tien tot vijftien jaar. In de regio is ook veel ambitie voor het uitbouwen van het toerisme. Het Natuur- en Recreatieplan bevat niet de toeristische visie voor de regio maar draagt wel bij aan de toeristische aantrekkelijkheid van Westfriesland.

Voor het deelgebied 'Centraal gebied', waarin de Kromme Leek ligt, is de visie gericht op *het behouden en versterken van de open ruimten en het versterken van de biodiversiteit langs de lijnvormige elementen*. Projecten in dit gebied zijn gericht op:

- leggen van kwalitatieve recreatieve dwarsverbindingen tussen lintdorpen t.b.v. wandelen en fietsen;
- vaarroutes beter toegankelijk maken;
- ontginningsgeschiedenis beleefbaar maken.

Centraal gebied

Dit westelijk gelegen deelgebied vormt de wereld van linten en open ruimten. Hier is een sterke combinatie te vinden van agrarische kwaliteit en agrarische natuur. De focus ligt hier op het behouden en versterken van de open ruimten en het versterken van de biodiversiteit langs de lijnvormige elementen (sloten, bermen, dijken).

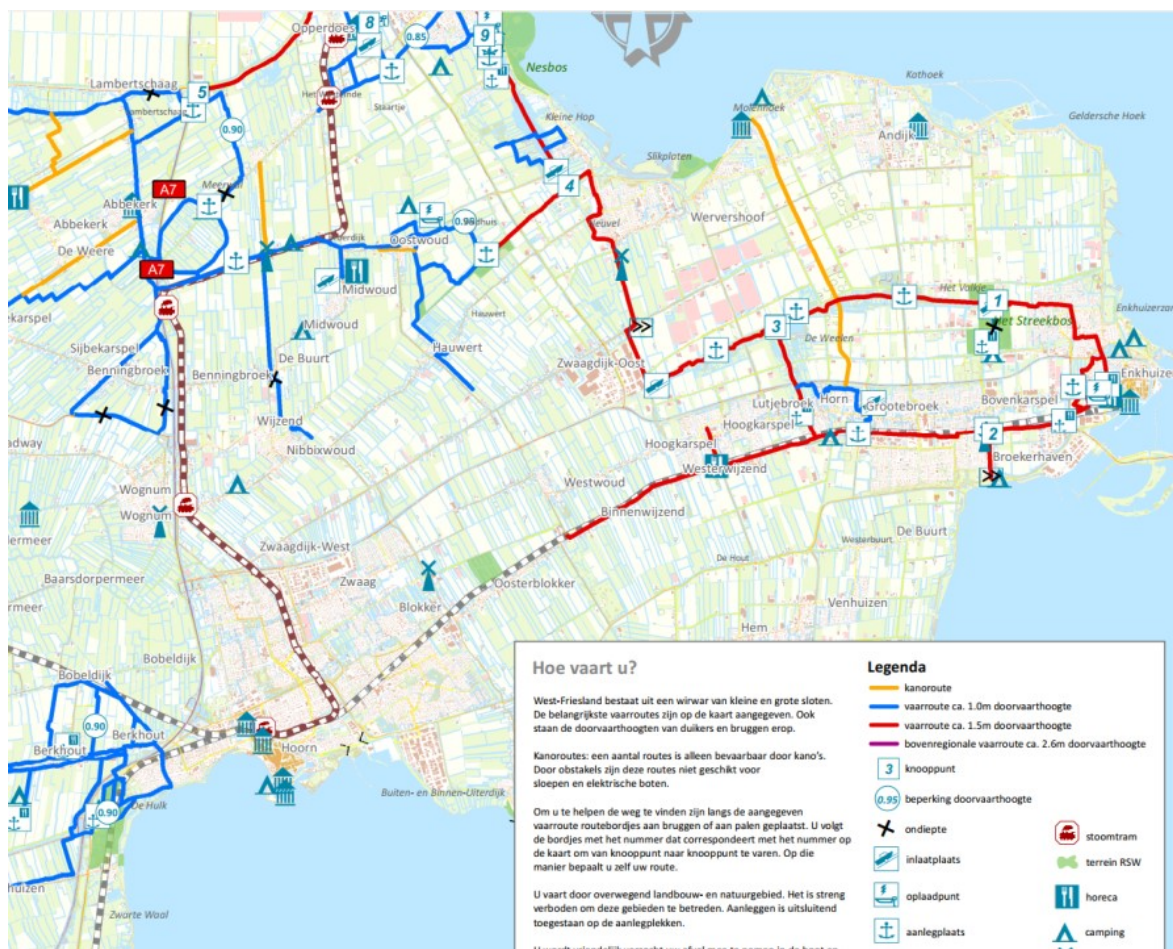
Andere opgaven zijn het inzetten op agrarisch natuurbeheer en het leggen van kwalitatieve recreatieve dwarsverbindingen tussen de lintdorpen, onder andere door de optimalisatie van het wandelnetwerk. Ook liggen hier kansen om vaarroutes beter toegankelijk te maken en het vaarnetwerk uit te breiden (koppelen van gebieden). Een voorbeeld is de verbetering van de bevaarbaarheid van De Gouw.

In dit gebied zijn veel oude polders, waterlopen, molens en andere getuigenissen van de ontginningsgeschiedenis te vinden. Kans is deze beleefbaar te maken en te koppelen aan het recreatieve routenetwerk.

De Westfriese Omringdijk ligt hier niet meer tussen water en land, maar is ook een robuust element in het landschap. Juist in dit deelgebied zijn nabij de dijk veel unieke plekken, waarbij er kansen zijn voor het beleefbaar maken van de verhalen van het landschap.

In het Coalitieakkoord van de gemeente Medemblik is met betrekking tot recreatie en toerisme aangegeven:

- Meer toeristen trekken richting onze mooie gemeente, die hier langer verblijven dan zij nu doen. We zoeken naar kansen om recreatieve- en overnachtingsmogelijkheden (ook voor campers) te vergroten en fiets- en wandelroutes aantrekkelijk te houden;
- De recreatieve waarde van de gemeente versterken, bijvoorbeeld door ons in te spannen dat de verantwoordelijke partijen de waterwegen (beter) doorvaarbaar maken d.m.v. baggerwerkzaamheden en beter onderhoud van beschoeiingen.

De Kromme Leek is niet op de vaarkaart van het recreatieschap aangeduid.

4.2.4 Wonen

In de regionale Structuurschets Westfriesland zijn geen specifieke doelstellingen voor het wonen in het Kromme Leekgebied geformuleerd.

In de regionale woonvisie Westfriesland 2017 zijn geen specifieke doelstellingen voor het wonen in het Kromme Leekgebied geformuleerd. In de visie zijn geen mogelijkheden voor (nieuwe) landgoederen opgenomen. Wel is in z'n algemeenheid aangegeven dat bij nieuwbouw in de regio naast het bestaande product moet worden ingezet op onderscheidende complementaire woonmilieus. Dit beleid is echter specifiek bedoeld voor de realisatie complexmatige woonmilieus en niet voor één individueel initiatief.

In het Regionaal ActieProgramma Westfriesland 2017 worden geen specifieke ambities of doelstellingen voor woningbouw in het Kromme Leekgebied geformuleerd.

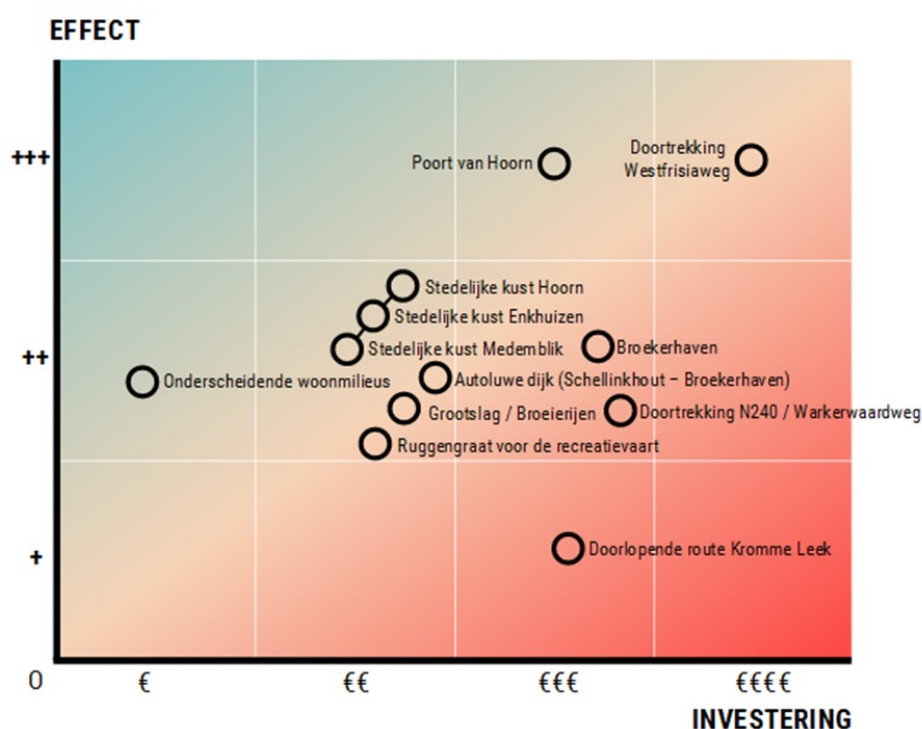
4.3 Financieel kader beleid Kromme Leek

In de gemeentelijke begroting is **geen** budget voor de uitvoering van een nieuwe toekomstvisie voor recreatieve ontwikkeling of de uitvoering van concrete projecten in het Kromme Leekgebied gereserveerd.

De gronden rond de Kromme Leek zijn grotendeels in handen van particulieren. Vanuit eerdere projecten is gebleken dat we daarom altijd afhankelijk zijn van hun medewerking als we vanuit de gemeente iets willen realiseren (waterberging, wandelpad, etc).

Ook is het signaal al eens gegeven in het kader van de evaluatie van het regionale Landschapsplan: het 'Integraal project Kromme Leek is **niet gerealiseerd**' met als reden 'probleem met eigendom'. Daarom staat het project Kromme Leek (doorgaande route) in de grafiek van de Structuurvisie Westfriesland (dik) in het rood voor wat betreft de relatie effect en investering.

Belangen van stakeholders uit het gebied zijn niet dezelfde en/of hebben – gezien de benodigde investeringen voor een integrale aanpak – niet de hoogste prioriteit. De urgentie, projectstructuur en middelen ontbreken, zodat in het gebied geen / nauwelijks sprake is van een actief (stimulerings-) beleid.

Effect en investeringen van de concrete, regionale projecten en gebiedsontwikkelingen tegen elkaar afgezet. Groot effect met een kleine investering (linksboven in de tabel) is meest interessant.

5. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de uitgevoerde inventarisatie zijn de conclusies als volgt:

1. Uit de inventarisatie van de geldende visiedocumenten blijkt dat het **Kromme Leekgebied onvoldoende in beeld** is. We constateren dat het gebied niet of nauwelijks in het beleid van de provincie, de regio en het recreatieschap is opgenomen. In het algemeen is het dus van belang om de ambities voor de vaar- wandel- en fietsroutes in het Kromme Leek gebied steviger in (nieuwe) strategische visies te verankeren, waarmee de kansen voor de daadwerkelijke realisering van de gewenste verbindingen ook in financieel opzicht worden vergroot.
2. Het ontwikkelen van een nieuwe toekomstvisie voor de recreatieve ontwikkelingen in het Kromme Leekgebied heeft **geen meerwaarde**. Er gelden op dit moment diverse gemeentelijke visie- en beleidsdocumenten voor het Kromme Leekgebied die met elkaar een helder en actueel beleidskader bieden (inclusief recreatie- en toerisme) en die passende ontwikkelingen mogelijk maken.
3. De langgekoesterde wens om van de Kromme Leek een doorlopende vaarroute te maken en kwalitatieve recreatieve dwarsverbindingen tussen lintdorpen t.b.v. wandelen en fietsen te realiseren, is volgens het gemeentelijk beleid nog steeds aanwezig. Een **integrale, totaalaanpak** voor de hele Kromme Leek is echter financieel een niet haalbare strategie gebleken.
4. Een alternatieve strategie is om het de Kromme Leekgebied **in (3) segmenten op te knippen** en te onderzoeken welk segment als eerste kansrijk is om doorvaarbaar te maken en te verbinden (met zo weinig mogelijk investeringen). Hetzelfde geldt voor de aanleg van wandel- en/of fietsroutes: in welk segment liggen kansen om aansluitingen en verbindingen te maken. We verkennen de mogelijkheden voor vaar- fiets- en wandelroutes en zetten de kansrijke opties / scenario's op een rij. Eén en ander in samenspraak met de betrokken partijen, waaronder het Hoogheemraadschap en het Recreatieschap.

Bijlage 1: achtergronden Kromme Leek

- **Landschapsvisie Kromme Leek 2009**

De Landschapsvisie voor de Kromme Leek is geen vigerend beleid meer. In het raadsbesluit van 3 januari 2011 wordt de Landschapsvisie niet in de lijst van ‘terugkerend beleid’ benoemd. De Landschapsvisie Kromme Leek heeft wel als bouwsteen voor de gemeentelijke structuurvisie 2012 gediend.

De visie is destijds ontstaan omdat in het concept Streekplan Ontwikkelingsbeeld Noord Holland (provincie) was aangegeven dat het Kromme Leek gebied zich leent voor woonlandschappen. Dit is in het definitieve ontwikkelingsbeeld geschrapt en zo aangepast dat de gemeenten de ruimte krijgen om – indien gewenst - een dergelijke ontwikkeling in gang te zetten. Afgesproken is dat dit dan in de regionale woonvisie moet worden geregeld.

In de visie was het beleid voor het Kromme Leekgebied gericht op:

- er wordt geen grootschalige transformatie van het gebied rond de Kromme Leek voorzien (blz 56). Landbouw blijft de belangrijkste functie in het Kromme Leekgebied. Agrarische structuurversterking moet het uitgangspunt zijn voor ontwikkelingen in het gebied;
- De ruimtevraag naar waterberging, natuurontwikkeling, recreatieve overloop en landelijk wonen wordt gezien als een kans op bezinning van de kwaliteiten en het toevoegen van nieuwe waarden. De visie geeft een raamwerk waarbinnen ontwikkelingsmogelijkheden per thema worden beschreven. Hierbij wordt een integrale benadering voorgestaan.
- De Kromme leek nauwelijks ervaarbaar. De visie gaat uit van het opwaarderen van de veenrivier en de aangrenzende oeverlanden tot nieuwe identiteitsdrager van het gebied, met kansen voor waterkwaliteit, natuurontwikkeling, recreatief medegebruik en landschappelijke ontwikkeling langs het waterlint. Beeld gebied: open, groen, water, recreatief aantrekkelijk.

Concrete wensen / ideeën:

- Voor de regio is extra waterberging in het Kromme Leekgebied (concreet verbreding Kromme Leek 5-10 m en maatregelen vasthouden, bergen etc)
- realiseren natuurvriendelijke oevers, moeraszones en poelen t.b.v. natuur en waterkwaliteit.
- Realiseren / verbeteren recreatieve routes (realiseren doorgaande wandel-/fietsroute langs kromme Leek).
- Ontbrekende schakels in de water-/vaarverbinding opheffen.
- (Woon/bedrijfs-)bebouwing langs Kromme Leek is niet toegestaan. Nieuwe functies en ruimtelijke structuren die een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de dorpen kunnen in de linten een plek krijgen. Verder zijn er kansen voor sloop-nieuwbouw binnen de linten (ruimte voor ruimte);

- **Integrale ontwikkeling Kromme Leek (Haalbaarheidsstudie, Waterschap Westfriesland, Grontmij 2002)**

De ambitie in dit plan is hoog, maar is niet geheel tot uitvoering gebracht. Voor alle aspecten in het Kromme Leekgebied (landbouw, recreatie, landschap, cultuurhistorie, ecologie, water) zijn ontwerpprincipes en streefbeelden benoemd. Het plan gaat uit van:

1. routegebonden maatregelen (voorstellen voor verbreden Kromme Leek, fiets- en wandelpaden en vaarroute) en
2. pleksgewijze ingrepen in groene linten (stapsteen ecologie, eendenkooi, kamperen bij de boer, dorpspark, recreatie, horecaperceel, nieuwe landgoederen en buitenplaatsen etc).

De uitvoering van dit plan was geraamd tussen de 6 en 8 miljoen euro.

- **Landschapsplan West Friesland 1999 – regio West Friesland**

De ambitie van het Landschapsplan was om het Westfriesse landschap naar de toekomst toe weer haar rol als samenbindende factor tussen de functies in de waarden van het landschap te laten vervullen: het landschap als bindmiddel. Deze ambitie werd uitgesproken in een tijd van oprukkende verstedelijking en schaalvergroting in de landbouw. Het Landschapsplan is uitgewerkt in deelplannen en een projectenprogramma.

Van de lijst met voorgenomen projecten is bij de evaluatie van het Landschapsplan aangegeven dat het 'Integraal project Kromme Leek' **niet is gerealiseerd** met als reden '**probleem met eigendom**'. Inmiddels is het Landschapsplan geen vigerend beleid meer, nu het Natuur- en recreatieplan West Friesland 2016 is vastgesteld.